

Актуальні питання розвитку економіки в умовах сучасної нестабільності : Збірник матеріалів міжнародної наук.-практ. конференції: у 2-х частинах. – Київ : ГО «Київський економічний науковий центр», 2013. – ч. 2. – С. 9–13.

секційне засідання: регіональна економіка

Ткачик Ф.П.

здобувач кафедри аудиту та економічного аналізу

Національного університету державної податкової служби України

м. Ірпінь, Україна

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ

Довготривалий ефективний розвиток областей можна забезпечити не лише випуском муніципальних облігацій, а й за умови активної інвестиційної діяльності в них. Важливо залучити до співпраці як іноземних, так і національних інвесторів. Головним чинником інтенсифікації процесів загальноекономічного зростання є підвищення рівня інвестиційної привабливості економічної системи держави та її регіонів. Інвестиційна привабливість регіонів дедалі частіше опиняється в полі зору влади, міських громад, підприємців-інвесторів, які намагаються залучити в Україну і конкретні її регіони інвестиції в обсязі, необхідному для випереджального економічного розвитку.

Незважаючи на зусилля державних та муніципальних органів управління, проблема залучення інвестицій у країну залишається не вирішеною, а методи оцінки інвестиційної привабливості регіонів України – практично не визначеними. Саме відсутність відповідних характеристик та інформації про економічні, фінансові й юридичні умови реалізації інвестиційних проектів та програм є суттєвою перешкодою на шляху пожвавлення інвестиційних потоків в економіку регіонів України. Світова практика свідчить про періодичні публікації рейтингів та рангів за рівнем інвестиційної привабливості підприємств, галузей, регіонів та країн із метою орієнтації потенційних інвесторів.

Актуальні питання розвитку економіки в умовах сучасної нестабільності : Збірник матеріалів міжнародної наук.-практ. конференції: у 2-х частинах. – Київ : ГО «Київський економічний науковий центр», 2013. – ч. 2. – С. 9–13.

Доцільно розглянути інтегральний показник оцінки привабливості регіону, виходячи з даних про чисельність населення, доходів населення та обсягів роздрібного товарообороту на державному та регіональному рівнях, зокрема, на прикладі Київської області (табл. 1).

Таблиця 1

Питома вага основних показників привабливості Київської області

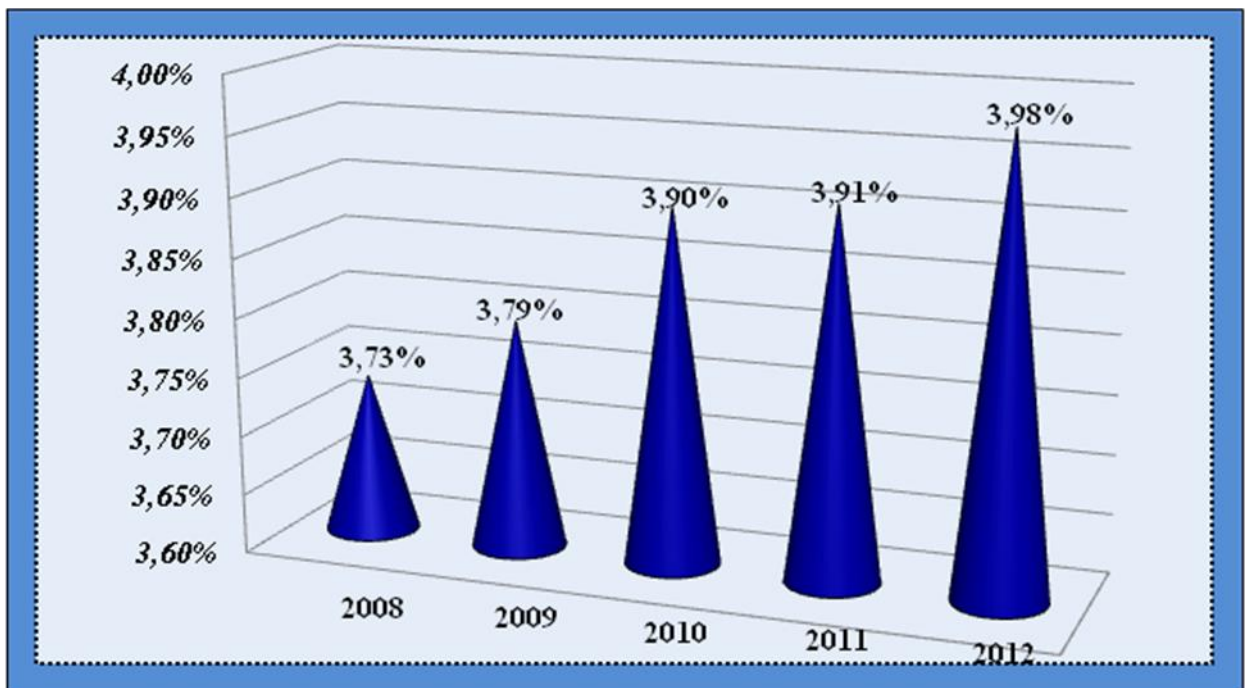
Рік	Чисельність постійного населення, млн. ос.			Доходи населення, млн. грн			Роздрібний товарооборот, млн. грн		
	Україна	Київська область	Питома вага	Україна	Київська область	Питома вага	Україна	Київська область	Питома вага
2008	46,19	1,73	0,037	623289	23145	0,037	178233	6663,0	0,037
2009	45,96	1,72	0,037	845641	31666	0,037	246903	9858,6	0,040
2010	45,78	1,72	0,038	894286	34358	0,038	230955	10010,1	0,043
2011	45,60	1,71	0,038	1101175	42732	0,039	280890	12221,6	0,044
2012	45,45	1,71	0,038	1251005	48474	0,039	350059	16331,7	0,047

Для визначення інтегрального показника оцінки привабливості регіону в певних межах використовуємо стандартні показники-індикатори купівельної спроможності населення, які досліджує О. Польова [1, с. 88], за формулою:

$$I_{kci} = 0,5 (N_i) + 0,3 (R_i) + 0,2 (V_i),$$

де N_i – питома вага населення i -го регіону; R_i – питома вага сумарного доходу даного регіону; V_i – питома вага роздрібного товарообороту в регіоні.

У ході розрахунків було знайдено інтегральні показники привабливості Київської області у 2008-2012 рр. (рис. 1).

Рис. 1. Інтегральні показники привабливості Київської області

Незважаючи на незначний приріст даного показника у 2012 році на 0,07% у порівнянні з 2011 роком, а також на 0,25% у порівнянні з 2008 роком, слід зазначити, що в загальному показники привабливості Київської області низькі всього 3,98%.

У сучасних умовах розвитку національної економіки, при різноманітності посткризових економічних явищ і взаємовідносин між учасниками інвестиційного процесу, на регіональному рівні провідну роль відіграють напрями удосконалення інвестиційного клімату, що забезпечуватимуть високий рівень інвестиційної привабливості регіону. Сприятливий інвестиційний клімат сприятиме вирішенню соціальних проблем, забезпечить високий рівень зайнятості населення, дозволить оновлювати виробництво, проводити модернізацію й нарощувати основні фонди підприємств, впроваджувати новітні технології тощо.

У загальній методиці визначення рівня сприятливого інвестиційного клімату вагому роль відіграє приріст прямих іноземних інвестицій, які характеризують бажання інвестувати іноземних інвесторів в економіку регіону. На основі результатів проведеного аналізу було встановлено, що Київська

Актуальні питання розвитку економіки в умовах сучасної нестабільності : Збірник матеріалів міжнародної наук.-практ. конференції: у 2-х частинах. – Київ : ГО «Київський економічний науковий центр», 2013. – ч. 2. – С. 9–13.

область посідає одне з перших місць серед регіонів країни із залучення іноземних інвестицій у 2006-2011 рр. Ситуація суттєво не змінилася і у 1-му півріччі 2012 року, оскільки приріст прямих іноземних інвестицій становив 6,5% у порівнянні з показниками 1-го півріччя 2011 року. Також слід зазначити, що приріст іноземного капіталу за 2011 рік знаходився на рівні 6,7% у порівнянні з попереднім періодом [2]. Проте, незважаючи на показники значного приросту іноземного капіталу в Київській області порівняно із загальними показниками в Україні, зауважимо, що у відношенні до аналогічних показників у регіонах Європейського Союзу (32%) та країн Співдружності Незалежних Держав (31%) [3] він знаходиться на значно нижчому рівні. Ситуацію залучення іноземних коштів в економіку Київської області негативно також характеризує практика повернення українського капіталу через використання офшорних зон. Тому політика держави повинна враховувати всі аспекти на шляху формування сприятливого інвестиційного клімату в регіонах для покращення їх інвестиційної привабливості на національному та міжнародному рівнях.

Сьогодні регіональна політика в напрямку забезпечення інвестиційної привабливості потребує докорінних змін і має проводитися на якісно вищому рівні. Вона повинна базуватися на забезпеченні стійкого підйому економіки всіх областей шляхом реформування фінансово-кредитної системи, удосконалення відносин власності, приватизаційного законодавства, земельних відносин, а також створення сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій.

Саме формування ключових напрямів удосконалення інвестиційного середовища в регіоні має стати вагомим каталізатором соціально-економічного розвитку України в цілому, оскільки на нижчому рівні простіше реалізувати та простежити належний рівень виконання перспективних програм та механізмів удосконалення інвестиційних відносин у процесі отримання фінансових вигід та підвищення соціального ефекту суспільства.

Актуальні питання розвитку економіки в умовах сучасної нестабільності : Збірник матеріалів міжнародної наук.-практ. конференції: у 2-х частинах. – Київ : ГО «Київський економічний науковий центр», 2013. – ч. 2. – С. 9–13.

Варто погодитися з думкою В. Черторижинського та А. Колодійчук, що система використання головних орієнтирів у напрямку удосконалення інвестиційного клімату повинна спиратися на активне залучення організаційних, економічних і соціальних резервів власне регіонального характеру, а саме:

- санація і реструктуризація неефективних виробництв на території регіону;
- формування регіональної інвестиційної інфраструктури страхових, консалтингових, інжинірингових, аудиторських та інших фірм, іпотечних та інвестиційних банків, пенсійних фондів;
- підвищення професійної культури і соціальної орієнтації підприємницької діяльності;
- збільшення інформованості учасників інвестиційного процесу і підвищення прозорості інвестиційного ринку;
- повніше використання регіоном можливостей європейської інтеграції і міжнародних фінансових організацій [4, с. 271].

Необхідно також спростити процедури трансформування заощаджень в інвестиції, оскільки широкою підтримкою користується система гарантованих вкладів населення в комерційних банках. До того ж слід продовжувати ініціативи, спрямовані на розвиток іпотечного кредитування, що створить прозорий ринок кредитування для придбання особистого майна й активізує інвестиційні процеси в регіоні. Доцільно розширити співробітництво органів місцевої влади із громадськими організаціями та підприємствами регіону шляхом проведення тренінгів для службовців місцевого рівня, зокрема, з метою формування інвестиційного портрету регіону; надання консультативної допомоги підприємствам у розробці інвестиційних проектів; проведення опитування керівників компаній для виявлення їхніх інвестиційних уподобань; здійснення рекламно-інформаційної підтримки внутрішнього ринку, активне пропагування природно-ресурсного та економічного потенціалів території.

Актуальні питання розвитку економіки в умовах сучасної нестабільності : Збірник матеріалів міжнародної наук.-практ. конференції: у 2-х частинах. – Київ : ГО «Київський економічний науковий центр», 2013. – ч. 2. – С. 9–13.

Література:

1. Польова О. Л. Основні принципи оцінки інвестиційної привабливості на регіональному рівні [Текст] / О. Л. Польова // Культура народів Причорномор'я. – 2008. – № 126. – С. 87-90.
2. Статистична інформація [Електронний ресурс] // Головне управління статистики у Київській області. – Режим доступу : <http://oblstat.kiev.ukrstat.gov.ua/content/>.
3. Куди текли світові інвестиції в 2011 р. [Електронний ресурс] / Історії інвесторів. – Режим доступу : <http://investblog.net.ua/ekonomika-2/novyny/kudy-tekly-svitovi-investyciji-v-2011-r>.
4. Черторижинський В. М. Організаційні аспекти формування сприятливого інвестиційного клімату в регіоні [Текст] / В. М. Черторижинський, А. В. Колодійчук // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.11. – С. 267-272.